

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

EDUKACJA WCZESNOSZKOLNA

Ustalenia odnoszące się do dokonywania oceny opisowej w edukacji wczesnoszkolnej.

I. FUNKCJE OCENY OPISOWEJ

W edukacji wczesnoszkolnej nie stosuje się oceny cyfrowej podsumowującej wyniki edukacji. Wprowadza się ocenę opisową, która spełni następujące funkcje:

- diagnostyczną – dającą odpowiedź na pytania, jak daleko w rozwoju jest uczeń względem wymagań stawianych przez nauczyciela,
- informacyjną – przekazującą informację, co dziecko zdołało opracować, poznać, zrozumieć i jaki był jego wkład pracy,
- korekcyjną – odpowiadającą na pytanie: nad czym uczeń musi jeszcze popracować, co zmienić, udoskonalić,
- motywacyjną – odnoszącą się zarówno do uczniów jak i nauczycieli koncentrującą się na dziecku, ale również aktywizując nauczyciela, mobilizując go do zmian i dalszego rozwoju.

II. INFORMACJE ZAWARTE W OCENIE OPISOWEJ

Kontrola pracy ucznia rozumiana jest tylko i wyłącznie jako zbieranie informacji o dziecku, a ocena – jako przekazywanie tej wiedzy uczniom, rodzicom.

Jest ona ustną lub pisemną informacją o:

a/ osiągnięciach, postępach, efektach pracy ucznia w zakresie:

- rozwoju poznawczego: mówienie i słuchanie, pisanie i czytanie, umiejętności matematyczne, umiejętności przyrodniczo-geograficzne,
- rozwoju artystycznego,
- rozwoju społeczno – emocjonalnego,

b/ problemach dydaktyczno – wychowawczych napotykanym przez niego trudnościach w relacji do możliwości i wymagań edukacyjnych,

c/potrzebach rozwojowych ucznia,

d/nauczycielskich propozycji konkretnych działań pomocniczych w pokonywaniu trudności przez ucznia.

III. RODZAJE OCENY OPISOWEJ

Ocena opisowa jest:

a/ bieżąca – ma charakter ciągły, odbywa się na bieżąco w klasie, podczas wielokierunkowej działalności ucznia,

- nauczyciel sprawdza wykonane prace, chwali za wysiłek, za chęć, za pracę, nagradza uśmiechem, pochwałą, gestem oraz wskazuje, co uczeń powinien zmienić, poprawić czy wyeksponować,
- podkreśla osiągnięcia ucznia, nie porównuje go z innymi uczniami,
- obserwuje ucznia i jego pracę, rozmawia z nim, motywuje do dalszych wysiłków

b/ semestralna – ma charakter ogólny i w pełni informuje o aktywności dziecka, o postępach w nabywaniu poszczególnych umiejętności, o specjalnych uzdolnieniach, o stanach wewnętrznych przeżyć dziecka i przejawach jego zachowania,

c/roczna – podkreśla zmiany w rozwoju dziecka, wynikające ze stosowania wskazówek zawartych w ocenie semestralnej, ma charakter diagnostyczno – informacyjny.

IV. NARZĘDZIA W OCENIE OPISOWEJ

Gromadzenie informacji o uczniu mogą ułatwić nauczycielowi następujące narzędzia oceny opisowej:

- wytwory dziecięce /karty pracy ucznia, prace dowolne, plastyczne, literackie, zeszyty, ćwiczenia, albumy itp./,
- arkusz obserwacyjny ucznia klas I-III – nauczyciel obserwuje i odnotowuje spostrzeżenia w wybranej formie,
- karty samooceny dziecka /według uznania nauczyciela/,
- testy, prace kontrolne, klasowe,
- karty informacyjne lub ocena opisowa w formie ustnej dla rodzica, według uznania nauczyciela w połowie każdego semestru,
- karta oceny opisowej za pierwszy semestr w formie np. listu do dziecka, rodzica o postępach dziecka,
- świadectwa z opisem rocznej pracy ucznia.

V. INDYWIDUALIZACJA

W pracy z uczniem na zajęciach nauczyciel uwzględnia:

- wskazania poradni pedagogiczno – psychologicznej;
- własne obserwacje;
- wskazania lekarza specjalisty;

Sposoby dostosowania wymagań do indywidualnych możliwości ucznia (indywidualizacja):

- dostosowanie czasu trwania zadań do możliwości skupienia uwagi ucznia;
- częste monitorowanie pracy ucznia i przywoływanie jego uwagi;
- dopilnowanie ucznia, aby sprawdził wykonaną pracę;
- podział sprawdzianów na mniejsze partie;
- dostosowanie miejsca pracy do potrzeb ucznia;
- ograniczenie (zmniejszenie) wielkości przepisywanego fragmentu;
- formułowanie konkretnych oczekiwań w stosunku do ucznia;
- zezwalanie na dokończenie w domu niektórych prac;
- zwracanie uwagi i nagradzanie wysiłku ucznia;

Indywidualizacja pracy domowej:

- wybiórcze czytanie (czytanie fragmentów tekstu);
- zadawanie zadań o mniejszym stopniu trudności;
- zadawanie mniejszych partii materiału;

VI. SPOSOBY UDZIELANIA INFORMACJI RODZICOM

Nauczyciel informuje rodziców o postępach w nauce dziecka:

- informacja na zebraniach, na koniec semestru rodzic otrzymuje pisemną informację,
- indywidualne konsultacje w ustalonym terminie lub na prośbę rodzica, czy nauczyciela,
  - informacje pisemne w zeszytach uczniów,
  - kontakty telefoniczne,
  - okazjonalne rozmowy nauczyciela z rodzicem,
  - sprawdziany pisemne mogą być udostępniane do wglądu na okres 2 dni.

VII. KRYTERIA OCEN UCZNIÓW KLAS I-III

Wychowawca wypełniając rubryki w dzienniku dot. osiągnięć edukacyjnych uczniów w ocenianiu bieżącym posługuje się wyznaczonymi symbolami literowymi:

W – wzorowo

Ocenę opisową ze zwrotem „wzorowo” otrzymuje uczeń, który:

- samodzielnie i twórczo rozwiązuje nowe problemy i zadania,
- wykazuje szczególną aktywność na zajęciach, jest badawczy, odkrywczy i twórczy,
- systematycznie i samodzielnie wzbogaca swoją wiedzę i umiejętności, korzystając z różnych źródeł wiedzy,
- jego wypowiedzi ustnej pisemne charakteryzują się większą dojrzałością niż pozostałych uczniów w klasie,

Z – znakomicie

Ocenę opisową ze zwrotem „znakomicie” otrzymuje uczeń, który:

- aktywnie uczestniczy w zajęciach,
- jego postępy i osiągnięcia pozwalają na sprawne zastosowanie posiadanych umiejętności do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach,

P – przeciętnie

Ocenę opisową ze zwrotem „**przeciętnie**” otrzymuje uczeń, który:

- sporadycznie jest aktywny na zajęciach,
- jego osiągnięcia i postępy pozwalają na samodzielne rozwiązywanie typowych zadań i problemów o średnim stopniu trudności,

S – słabo

Ocenę opisową ze zwrotem „**słabo**” otrzymuje uczeń, który:

- nie wykazuje aktywności na zajęciach,
- jego osiągnięcia i postępy pozwalają na rozwiązywanie zadań i problemów o niewielkim stopniu trudności, z pomocą nauczyciela,
- jego osiągnięcia pozwalają mu na podjęcie nauki w klasie programowo wyższej.

VIII. OCENA ZACHOWANIA

Ocena zachowania dotyczy postępów w rozwoju emocjonalno – społecznym, a w szczególności:

a/ przestrzeganie praw i obowiązków:

- punktualność uczęszczania do szkoły,
- przygotowanie do lekcji,
- kulturalne zachowanie się w szkole i poza nią,
- dbanie o higienę osobistą oraz czystość podręczników i przyborów szkolnych,
- wypełnianie obowiązku dyżurnego,
- troska o zdrowie oraz bezpieczeństwo innych,
- opiekuńczość w stosunku do ludzi i zwierząt,

b/relacja z rówieśnikami:

- czuje się dobrze wśród rówieśników,
- potrafi cieszyć się z sukcesów innych ludzi,
- posiada umiejętności współpracy w zespole,
- bierze aktywny udział w życiu klasy,
- chętnie pomaga innym,
- potrafi poprawnie reagować w sytuacjach konfliktowych,
- dotrzymuje obietnic i zobowiązań wobec kolegów i osób starszych,

c/ relacja z nauczycielem:

- nie przeszkadza w prowadzeniu zajęć,
- nawiązuje kontakt z nauczycielem,
- zadania powierzone przez nauczyciela wykonuje chętnie i wytrwale,

d/samodzielność:

- jest pracowity i obowiązkowy,
- potrafi dokonać oceny swojego zachowania,
- dba o estetykę zeszytów i przyborów szkolnych,
- gospodaruje wolnym czasem w taki sposób, aby rozwijać swoje zainteresowania,
- wykazuje aktywność podczas zajęć,

i na bieżąco będzie oznaczona w dzienniku symboliką literową: W, Z, P, S.

W klasach I-III szkoły podstawowej opisowe oceny końcoworoczne i oceny zachowania sporządzone komputerowo i podpisane przez wychowawcę klasy można załączyć do arkusza ocen ucznia, co jest równoznaczne z wpisem w arkuszu ocen

WYMAGANIA EDUKACYJNE - klasa I

EDUKACJA POLONISTYCZNA – uczeń:

WSPANIALE:

- słucha z uwagą i szacunkiem dzieci i dorosłych, przestrzega kolejności wypowiedzi,
- buduje spójną, kilkuzdaniową wypowiedź; używając bogatego słownictwa, dostrzega i tworzy związki przyczynowo – skutkowe,
- poprawnie pisze i łączy litery; bezbłędnie pisze z pamięci i przepisuje, samodzielnie układa i pisze zdania,
- chętnie korzysta z dodatkowych źródeł informacji, np. atlasów, czasopism dla dzieci, słowników i encyklopedii czy zasobów Internetu,
- czyta płynnie ze zrozumieniem, samodzielnie czyta wskazane lektury,
- opowiada o wybranych wydarzeniach z historii Polski, zna i szanuje symbole narodowe, aktywnie przygotowuje się do świąt narodowych.
-

ZNAKOMICIE:

- wypowiada się w formie logicznych zdań, dostrzega związki przyczynowo-skutkowe,
- uważnie słucha wypowiedzi innych, przestrzega kolejności wypowiedzania się,
- poprawnie odtwarza kształt liter; popełnia nieliczne błędy w przepisywaniu i pisaniu z pamięci; potrafi układać i zapisywać zdania,
- stara się korzystać z różnych źródeł informacji: słowników, encyklopedii czy zasobów Internetu,
- czyta poprawnie ze zrozumieniem, samodzielnie czyta co najmniej jedną wskazaną lekturę,
- zna najważniejsze wydarzenia z historii Polski, rozpoznaje i szanuje symbole narodowe.

PRZECIĘTNIE

- wypowiada się w formie odpowiedzi na pytania,
- stara się z uwagą słuchać innych i przestrzegać kolejności wypowiedzi,
- odtwarza poprawnie kształty większości liter, popełnia błędy w przepisywaniu i pisaniu z pamięci; podpisuje obrazki,
- wie jak korzystać ze słowników, encyklopedii czy zasobów Internetu, ale nie zawsze wykorzystuje te umiejętności w praktyce,
- czyta poprawnie przygotowane, krótkie teksty; zwykle ze zrozumieniem,
- samodzielnie czyta tylko fragmenty wybranych lektur,
- zna niektóre wydarzenia z historii Polski, rozpoznaje i szanuje symbole narodowe.
-

SŁABO

- głośkuje, dokonuje analizy i syntezy słuchowej,
- przepisuje tekst odwzorowując litera po literze, pisząc z pamięci popełnia wiele błędów (np. opuszcza lub dodaje litery, myli litery o podobnym kształcie, robi błędy

ortograficzne), nie zachowuje kształtu liter i połączeń literowych, myli wielkie litery z małymi,

- wypowiada się wyrazami, ma ubogi zasób słownictwa, popełnia błędy językowe.

EDUKACJA MATEMATYCZNA – uczeń:

W

- biegle dodaje i odejmuje w pamięci w zakresie 10, sprawnie w zakresie 20,
- układa, analizuje i rozwiązuje zadania z treścią o różnym stopniu trudności, samodzielnie, tworzy łamigłówki matematyczne,
- sprawnie rozpoznaje w otoczeniu figury geometryczne i symetrię, bezbłędnie rysuje wybrane figury w sieci kwadratowej oraz z użyciem przyborów,
- posługuje się wiadomościami w sytuacjach praktycznych(np. korzystając z zegara czy stopera, zapisując i odczytując wybrane daty, dokonując obliczeń szacunkowych)
- wykazuje się myśleniem strategicznym i logicznym wykorzystując do tego celu: gry planszowe, warcaby lub szachy.

Z

- dodaje i odejmuje w pamięci w zakresie 10, zna zapis liczb do 20,
- układa i rozwiązuje proste zadania tekstowe, współtworzy łamigłówki matematyczne,
- rozpoznaje w otoczeniu figury geometryczne i symetrię, rysuje z drobnymi błędami wybrane figury w sieci kwadratowej oraz z użyciem przyborów,
- nie zawsze poprawnie korzysta z zegara, stopera; popełnia niewielkie błędy odczytując daty i dokonując obliczeń szacunkowych,
- stara się rozwijać myślenie strategiczne i logiczne w procesie poznawania gier planszowych, warcabów czy elementów szachów.

P

- poprawnie dodaje i odejmuje na konkretach w zakresie 10,
- potrzebuje pomocy nauczyciela przy rozwiązywaniu i analizowaniu zadań tekstowych,
- potrafi posługiwać się niektórymi wiadomościami w sytuacjach praktycznych.
- rozpoznaje figury geometryczne w otoczeniu, z błędami rysuje wybrane figury w sieci kwadratowej i z użyciem przyborów,
- zna zasady wybranych gier.

S

- liczy na konkretach i popełnia przy tym liczne błędy, nie kojarzy znaku matematycznego z konkretnym działaniem,
- nie rozumie treści zadania, z pomocą nauczyciela wykonuje proste zadania jednodziałaniowe oraz schematy graficzne,
- z pomocą nauczyciela wykonuje proste pomiary długości i masy, nie potrafi zapisać wyników za pomocą skrótów.

EDUKACJA PRZYRODNICZA – uczeń:

W

- aktywnie uczestniczy w poznawaniu świata, prowadzi obserwacje i doświadczenia, tworzy notatki i wyjaśnia istotę obserwowanych zjawisk według procesu przyczynowo- skutkowo-czasowego,
- ma bogatą wiedzę o roślinach i zwierzętach, wybranych ekosystemach,
- przejawia zainteresowania ekologią,
- rozumie wzajemne zależności między człowiekiem a środowiskiem,
- wie jak zachować się w sytuacjach niebezpiecznych, zna telefony alarmowe i własne dane osobowe,
- dba o higienę i zna zasady właściwego żywienia,
- ma świadomość pozytywnego znaczenia technologii w życiu człowieka i zagrożeń wynikających z jej korzystania,
- czyta i tworzy proste plany, sprawnie posługuje się mapą Polski (wskazuje jej granice, główne rzeki i miasta),
- wyznacza kierunki główne, określa z jakiego kierunku wieje wiatr, rozpoznaje rodzaje opadów.

Z

- interesuje się środowiskiem przyrodniczym, prowadzi obserwacje,
- ma wiadomości na temat roślin i zwierząt,
- zna niektóre zależności zachodzące między człowiekiem a środowiskiem,
- wie jak zachować się w sytuacjach zagrożenia, zna telefony alarmowe,
- ma świadomość zagrożeń i korzyści płynących z korzystania ze współczesnych technologii,
- czyta proste plany, potrafi wskazać: granice Polski, jej rzeki i ważniejsze miasta,
- wskazuje kierunki główne na mapie, rozpoznaje rodzaje opadów.

P

- wie, w jaki sposób możemy poznawać przyrodę, dostrzega zmiany w niej zachodzące ,
- zna wybrane informacje na temat roślin i zwierząt,
- wie, że są wzajemne zależności między przyrodą a człowiekiem,
- zna telefony alarmowe, własne dane osobowe,
- wie jak się zachować w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu swojemu i innych,
- z pomocą nauczyciela korzysta z mapy Polski, wskazuje kierunki główne.

S

- z pomocą rozpoznaje poznane gatunki roślin i zwierząt,
- słabo orientuje się w otaczającym środowisku społeczno – przyrodniczym,
- nie zna swojego adresu zamieszkania.

INFORMATYKA – uczeń:

W

- swobodnie operuje poznaną terminologią informatyczną,
- samodzielnie i twórczo wykorzystuje zdobyte wiadomości i umiejętności,
- biegle posługuje się poznanymi narzędziami programu komputerowego Word i Paint,
- przygotowuje dodatkowe informacje na zajęcia,
- przestrzega wszelkich zasad bezpieczeństwa, zna wszystkie zagrożenia wynikające z korzystania z Internetu

Z

- w pełni wykorzystuje zdobyte wiadomości i umiejętności,
- dość dobrze posługuje się poznanymi narzędziami programu komputerowego Word i Paint,
- jest aktywny i zaangażowany w pracę,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa i organizacji pracy.

P

- rozumie poznaną terminologię informatyczną i w znacznym stopniu się nią posługuje,
- stara się być aktywny,
- nie zawsze efektywnie wykorzystuje czas pracy,
- czasem brak mu staranności i systematyczności w działaniu.

S

- posługuje się poznanymi narzędziami programu komputerowego wyłącznie przy pomocy nauczyciela,
- nie zawsze przestrzega zasad bezpiecznej pracy z komputerem.

EDUKACJA PLASTYCZNA I ZAJECIA TECHNICZNE – uczeń:

W

- twórczo, estetycznie i samodzielnie wykonuje zadania plastyczno – techniczne (w tym: prace, modele, rekwizyty),
- samodzielnie czyta instrukcję i pracuje zgodnie z nią, zawsze kończy rozpoczętą pracę
- rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich i graficznych: pejzaż, portret, scena rodzajowa,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa pracy.

Z

- stosuje różne techniki i środki ekspresji w pracach plastyczno – technicznych,
- potrafi pracować zgodnie z instrukcją,
- zwykle przestrzega zasad bezpieczeństwa pracy.\

P

- w pracach plastyczno – technicznych stosuje ulubione techniki,
- wymaga objaśnienia instrukcji,
- zna zasady bezpieczeństwa pracy i stara się je stosować w praktyce.

S

- niechętnie podejmuje zadania plastyczne i techniczne,
- nie zawsze doprowadza pracę do końca,
- praca nie zawsze jest staranna,
- ma trudności w zorganizowaniu sobie warsztatu pracy.

EDUKACJA MUZYCZNA – uczeń:

W

- z zaangażowaniem śpiewa piosenki, hymn i wybrane pieśni patriotyczne,
- gra na instrumentach perkusyjnych, aktywnie uczestniczy w zabawach przy muzyce,
- tworzy akompaniamenty przy użyciu własnoręcznie wykonanych prostych instrumentów,
- zapisuje w zabawie z instrumentami perkusyjnymi dźwięki np. poprzez układ piktogramów, klocek rytmicznych, kolorów liczb czy obrazków; szyfruje, koduje, wykorzystuje utworzony zapis w zabawie.

Z

- śpiewa piosenki, hymn i wybrane pieśni patriotyczne,
- odtwarza rytmy na instrumentach perkusyjnych, uczestniczy w zabawach muzyczno – ruchowych.

P

- śpiewa piosenki, pod kierunkiem nauczyciela odtwarza proste układy rytmiczne, bawi się przy muzyce.

S

- ma trudności z opanowaniem treści i melodii piosenki w czasie do tego przewidywanym,
- nie radzi sobie z wyklaskiwaniem i wystukiwaniem podanego rytmu,
- ma trudności w rozpoznawaniu głosów niskich i wysokich.

WYCHOWANIE FIZYCZNE I EDUKACJA ZDROWOTNA – uczeń:

W

- jest bardzo sprawny fizycznie,
- chętnie i aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach, zabawach i grach zespołowych,
- rozumie wpływ ruchu, higieny i odżywiania na zdrowie człowieka,
- jest zawsze przygotowany do zajęć (nosi strój gimnastyczny i odpowiednie obuwie).

Z

- jest sprawny fizycznie, wykazuje inicjatywę w wykonywaniu zadań ruchowych,
- wie, jaki wpływ ma ruch, higiena i odżywianie na zdrowie człowieka,
- sporadycznie zapomina stroju gimnastycznego.

P

- sprawnie wykonuje proste ćwiczenia fizyczne,
- wie, co ma wpływ na zdrowie człowieka,
- często nie jest przygotowany do zajęć.

S

- ■ma trudności z wykonywaniem poszczególnych ćwiczeń,
- niechętnie współdziała w grupie podczas ćwiczeń, gier itp.

W przypadku dzieci ze zdiagnozowanymi dysfunkcjami stosowane będą formy dostosowania treści i warunków pracy do indywidualnych możliwości i umiejętności uczniów zgodnie z Procedurami Udzielania Pomocy Psychologiczno - Pedagogicznej.

WYMAGANIA EDUKACYJNE - klasa II

EDUKACJA POLONISTYCZNA – uczeń:

W

- tworzy ciekawą, spójną kilkuzdaniową wypowiedź, poprawną pod względem logicznym i gramatycznym, używa bogatego słownictwa, dostrzega i tworzy związki przyczynowo-skutkowe,
- zna wszystkie litery alfabetu, poprawnie pisze i łączy litery, zachowuje poprawność ortograficzną przy przepisywaniu, pisaniu z pamięci i ze słuchu oraz w pracach samodzielnych, redaguje ogłoszenie, opis, życzenia, list, potrafi z nich korzystać,
- czyta płynnie, biegle, wyraziście i ze zrozumieniem, wyszukuje informacje w tekście, wciela się w rolę, odtwarza różne teksty z pamięci.

Z

- wypowiada się w formie kilku logicznych zdań, poprawnych pod względem gramatycznym, dostrzega związki przyczynowo-skutkowe, systematycznie bogaci słownictwo,
- poprawnie odtwarza kształt liter, przepisuje bezbłędnie, popełnia tylko nieliczne błędy przy pisaniu z pamięci i ze słuchu, potrafi układać i zapisywać zdania oraz zredagować ogłoszenie, życzenia, list, opis,

- czyta poprawnie, płynnie i ze zrozumieniem, wyszukuje wskazane fragmenty tekstu, recytuje wiersze z pamięci.

P

- wypowiada się, odpowiadając na pytania krótkimi, prostymi zdaniami, wymienia zdarzenia bez powiązań przyczynowo-skutkowych,
- poprawnie odtwarza kształt większości liter; popełnia błędy przy przepisywaniu, pisaniu z pamięci i ze słuchu, bezbłędnie pisze często używane wyrazy, włącza się w zbiorowe redagowanie form użytkowych,
- czyta poprawnie, płynnie i zwykle ze zrozumieniem krótkie teksty po uprzednim przygotowaniu, odtwarza z pamięci teksty wierszy.

S

- konstruuje wypowiedzi z pomocą nauczyciela, odpowiada na pytania pojedynczymi wyrazami, związki przyczynowo-skutkowe dostrzega jedynie z pomocą nauczyciela,
- ma trudności z odtwarzaniem prawidłowego kształtu liter i przepisyje poprawnie tylko z pomocą nauczyciela, pisze poprawnie tylko wyrazy bez trudności ortograficznych,
- czyta poprawnie wyuczone wcześniej krótkie teksty, zwykle sylabami z syntezą, nie zawsze rozumie czytany tekst, z pomocą nauczyciela odtwarza z pamięci teksty wierszy.

EDUKACJA MATEMATYCZNA – uczeń:

W

- biegle dodaje i odejmuje w pamięci w zakresie 30 (w przód i w tył) z przekroczeniem progu dziesiątkowego, sprawnie oblicza sumy i różnice w zakresie 100, oblicza działania z okienkami, sprawnie mnoży i dzieli w zakresie 30,
- samodzielnie analizuje, rozwiązuje, przekształca i układa zadania z treścią o różnym stopniu trudności, także na porównywanie różnicowe,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami w sytuacjach praktycznych,
- sprawnie dokonuje obliczeń pieniężnych,
- mierzy, waży i zapisuje pomiary posługując się poznanymi jednostkami miar i wag, używa określeń cięższy, lżejszy,
- zapisuje liczby w systemie rzymskim w zakresie 12, zapisuje daty różnymi sposobami, zna kolejność dni tygodnia i miesięcy, odczytuje wskazania zegarowe w systemie 12 - 24 –godzinnym,
- ustala równoliczność porównywanych zbiorów, porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 100 (słownie i z użyciem znaków <, >, =).

Z

- sprawnie dodaje obliczeń i odejmuje w pamięci w zakresie 20 z przekroczeniem progu dziesiętkowego, zna zapis liczb do 100 i radzi sobie z obliczeniem sum i różnic, mnoży i dzieli w zakresie 30,
- samodzielnie rozwiązuje i układa proste zadania tekstowe, także na porównywanie różnicowe, porównuje liczby z użyciem znaków <, >, =,
- zna i nazywa figury geometryczne,
- posługuje się zdobytymi wiadomościami w sytuacjach praktycznych.

P

- dodaje i odejmuje w zakresie 20, czasami popełnia błędy, w tym z przekroczeniem progu dziesiętkowego, dodaje i odejmuje proste przypadki w zakresie 100, mnoży w zakresie 30 i sprawdza wynik za pomocą dzielenia,
- rozwiązuje proste zadania tekstowe,
- stara się posługiwać się zdobytymi wiadomościami w sytuacjach praktycznych..

S

- dodaje i odejmuje w zakresie 20, ale popełnia błędy, dodaje i odejmuje dziesiątkami w zakresie 100, wie, że dodawanie tych samych liczb można zastąpić mnożeniem,
- rozwiązuje zadania tekstowe tylko z pomocą nauczyciela,
- zdobył/a niektóre wiadomości, ale ma trudności z ich zastosowaniem w sytuacjach praktycznych.

EDUKACJA PRZYRODNICZA – uczeń:

W

- aktywnie uczestniczy w poznawaniu świata, prowadzi obserwacje i doświadczenia, wyciąga wnioski, zna zagrożenia ze strony zjawisk przyrodniczych, wie, jak należy się zachować w sytuacjach takiego zagrożenia,
- ma bogatą wiedzę o roślinach i zwierzętach, opisuje życie w wybranych ekosystemach, orientuje się w zagrożeniach płynących ze świata zwierząt i roślin,
- rozumie wzajemne zależności między człowiekiem a środowiskiem, rozumie potrzebę ochrony środowiska i wie, jakie działania praktyczne służą jego ochronie,
- zna elementy pogody i możliwych zagrożeniach typu burza, huragan, powódź, lawina.

Z

- interesuje się środowiskiem przyrodniczym, prowadzi obserwacje, podejmuje próby wnioskowania, zna zagrożenia ze strony zjawisk przyrodniczych,
- ma wiedzę na temat wybranych roślin i zwierząt,
- zna zależności zachodzące między człowiekiem a środowiskiem, zdaje sobie sprawę z konieczności dbania o przyrodę.

P

- wie, w jaki sposób można poznawać przyrodę, prowadzi proste obserwacje, dostrzega zmiany zachodzące w otoczeniu, wymienia cechy pór roku, podaje przykłady zagrożeń przyrodniczych,
- zna wybrane wiadomości na temat roślin i zwierząt,
- wie, że istnieją wzajemne zależności między człowiekiem a przyrodą, rozumie konieczność ochrony przyrody.

S

- z pomocą nauczyciela wymienia zmiany zachodzące w przyrodzie w różnych porach roku, obserwuje zjawiska przyrodnicze,
- wymienia najczęściej spotykane zwierzęta i rośliny,
- wie, że należy dbać o przyrodę, ale nie zawsze rozumie znaczenie przyrody dla człowieka.

EDUKACJA PLASTYCZNA I ZAJĘCIA TECHNICZNE – uczeń:

W

- ma twórcze podejście do zadań plastyczno-technicznych i wykonuje je estetycznie, rozpoznaje wybrane dziedziny sztuki, posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego jak: kształt, barwa, faktura w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni,
- samodzielnie czyta instrukcję i pracuje zgodnie z nią, wycina, majsterkuje, łączy ze sobą różne materiały, eksperymentuje z kolorem, planuje kolejność pracy,
- orientuje się w sposobach wytwarzania przedmiotów codziennego użytku („jak to zrobiono?”),
- przestrzega zasad bezpieczeństwa pracy i zabawy, zna i stosuje zasady ruchu drogowego.

Z

- wykorzystuje różne techniki plastyczne, stosuje różne środki ekspresji, zna wybrane dziedziny sztuki,
- potrafi pracować zgodnie z instrukcją, łączy barwy, potrafi majsterkować,
- zwykle przestrzega zasad bezpieczeństwa pracy i zabawy, zna zasady ruchu drogowego.

P

- wykonane prace są zawsze estetyczne i pomysłowe, zgodne z projektem,
- pracuje zgodnie z instrukcją po jej objaśnieniu przez nauczyciela, potrzebuje dodatkowej motywacji, żeby doprowadzić pracę do końca,
- przestrzega ład i porządku w trakcie pracy, orientuje się w zasadach ruchu drogowego.

S

- prace plastyczno-techniczne wykonuje według prostych schematów, zdarza się, że estetyka prac budzi zastrzeżenia, nie zawsze właściwie rozpoznaje dziedziny sztuki,
- wykonuje proste prace plastyczno-techniczne pod kierunkiem nauczyciela,
- zna zasady bezpieczeństwa pracy i zabawy, ale nie zawsze ich przestrzega, zna podstawowe zasady z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego.

EDUKACJA MUZYCZNA – uczeń:

W

- chętnie śpiewa, tańczy, zna kroki wybranego tańca ludowego, gra proste melodie na wybranym instrumencie, odtwarza i tworzy rytmy oraz akompaniament na instrumentach perkusyjnych, twórczo uczestniczy w zabawach przy muzyce, potrafi zapisać i odczytać gamę, rozpoznaje instrumenty muzyczne należące do różnych grup,
- świadomie i aktywnie słucha muzyki.

Z

- śpiewa piosenki, gra gamę i proste układy dźwięków na wybranym instrumencie, odtwarza rytmy i akompaniuje na instrumentach perkusyjnych, aktywnie uczestniczy w zabawach muzyczno-ruchowych, wie, że muzykę można zapisać i odczytać, zna wybrane instrumenty muzyczne.

P

- śpiewa piosenki, gra pojedyncze dźwięki na wybranym instrumencie, odtwarza układy rytmiczne i proste akompaniamenty, chętnie uczestniczy w zajęciach muzyczno-ruchowych, nazywa niektóre instrumenty muzyczne.

S

- śpiewa piosenki w skali przewidzianej dla ucznia klasy II, ale nie zawsze zachowuje linię melodyczną, potrafi poruszać się rytmicznie, ale wymaga zachęty do zabaw przy muzyce, rozpoznaje niektóre instrumenty muzyczne wykorzystywane podczas zajęć.

WYCHOWANIE I FIZYCZNE I EDUKACJA ZDROWOTNA – uczeń:

W

- jest bardzo sprawny/a fizycznie, zwinnie i szybko pokonuje przeszkody, rzuca i chwyta piłkę, bezbłędnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne, chętnie i aktywnie uczestniczy w zabawach, grach zespołowych i ćwiczeniach terenowych,
- rozumie wpływ ruchu, higieny i odżywiania na zdrowie człowieka, przestrzega poznanych zasad higieny zdrowotnej, wie, że nie może zażywać samodzielnie leków.
- dba o prawidłową postawę ciała.

Z

- jest sprawny/a fizycznie, zręcznie i szybko realizuje zadania sportowe, poprawnie wykonuje ćwiczenia z przyborami i bez przyborów, wykazuje dużą aktywność
- w wykonywaniu zadań ruchowych, współpracuje z partnerem i drużyną,
- wie, jaki wpływ mają ruch, higiena i odżywianie na zdrowie człowieka, stara się przestrzegać poznanych zasad higieny zdrowotnej.

P

- sprawnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne, potrafi wykonywać ćwiczenia równoważne, pokonywać przeszkody naturalne i sztuczne; współpracuje z partnerem podczas wykonywania ćwiczeń,
- wie, że choroby są zagrożeniem dla zdrowia i można im zapobiegać poprzez właściwe odżywianie aktywność fizyczną.

S

- wykonuje podstawowe ćwiczenia gimnastyczne, uczestniczy w zabawach i grach ruchowych, ale szybko się zniechęca i wycofuje z zabawy,
- wie, że należy dbać o zdrowie, ale nie zawsze stosuje się do zasad higieny zdrowotnej.

INFORMATYKA

W

- wypowiedzi ucznia wskazują na szczególne zainteresowanie przedmiotem. Spełnia kryteria oceny B. W wypowiedziach zawiera własne, oryginalne przemyślenia i oceny, prezentuje treści zaczerpnięte ze źródeł poza podręcznikowych. Wykonuje ćwiczenia praktyczne ze szczególnym zainteresowaniem i starannością, potrafi w swojej pracy wykorzystać posiadane wiadomości i umiejętności, stosuje rozwiązania nietypowe.

Z

- wypowiedzi ucznia są wyczerpujące. Ćwiczenia praktyczne wykonuje samodzielnie, stosuje przemyślane rozwiązania,
- samodzielnie uruchamia edytor tekstu (MS Word),
- samodzielnie wpisuje każdy tekst, zgodnie z regułami poprawnego wprowadzania tekstu, samodzielnie korzysta z narzędzi pogrubienie, pochylenie, podkreślenie, kolor czcionki,
- zna pojęcie „krój czcionki”,
- samodzielnie posługuje się narzędziem Clipart,
- samodzielnie wstawia ilustrację w edytorze tekstu,
- samodzielnie formatuje wstawiony obraz przy pomocy narzędzia formatuj,
- zna pojęcie formatowanie, samodzielnie wykonuje wcięcie akapitowe w tekście przy użyciu TAB,
- zna i zawsze stosuje zasady bezpiecznego korzystania z Internetu,
- samodzielnie uruchamia przeglądarkę internetową i przegląda strony WWW,

- zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera i Internetu,
- samodzielnie wykonuje wszystkie ćwiczenia z płyty CD.

P

- wypowiedzi ucznia są poprawne. Ćwiczenia praktyczne wykonuje na ogół samodzielnie, niekiedy wymaga wsparcia nauczyciela, stosuje jedynie typowe rozwiązania.
- wie jak uruchomić edytor tekstu, (MS Word),
- na ogół samodzielnie wpisuje tekst, zgodnie z regułami poprawnego wprowadzania tekstu,
- niekiedy wymaga pomocy ze strony nauczyciela,
- na ogół samodzielnie korzysta z narzędzi pogrubienie, pochylenie, podkreślenie, kolor czcionki, niekiedy korzysta z pomocy nauczyciela,
- zna pojęcie „krój czcionki”,
- niekiedy wymaga wsparcia posługując się narzędziem Clipart,
- wstawia ilustrację w edytorze tekstu, niekiedy jednak wymaga wsparcia ze strony nauczyciela,
- zna pojęcie formatowanie,
- zna i stara się stosować zasady bezpiecznego korzystania z Internetu,
- na ogół samodzielnie uruchamia przeglądarkę internetową i przegląda strony WWW,
- przy niewielkim wsparciu ze strony nauczyciela wymienia podstawowe zagrożenia wynikające z korzystania z komputera i Internetu,
- na ogół samodzielnie wykonuje większość ćwiczeń z płyty CD.

S

- wypowiedzi ucznia są niepełne. Ćwiczenia praktyczne wykonuje niestarannie i niechętnie pomimo pomocy ze strony nauczyciela,
- z pomocą nauczyciela uruchamia edytor tekstu, (MS Word),
- wpisuje proste teksty pod ścisłą kontrolą nauczyciela,
- zawsze wymaga pomocy nauczyciela korzystając z narzędzi pogrubienie, pochylenie, podkreślenie, kolor czcionki,
- wyłącznie z pomocą nauczyciela posługuje się narzędziem Clipart,
- wyłącznie z pomocą nauczyciela wstawia ilustrację w edytorze tekstu,
- z pomocą nauczyciela wymienia nieliczne zasady bezpiecznego korzystania z Internetu,
- z pomocą nauczyciela uruchamia przeglądarkę internetową i przegląda nieliczne strony WWW wskazane przez nauczyciela,
- z pomocą nauczyciela wymienia nieliczne zagrożenia wynikające z wykorzystania komputera i Internetu,
- wyłącznie z pomocą nauczyciela wykonuje ćwiczenia z płyty CD.

W przypadku dzieci ze zdiagnozowanymi dysfunkcjami stosowane będą formy dostosowania treści i warunków pracy do indywidualnych możliwości i

**umiejętności uczniów zgodnie z Procedurami Udzielania Pomocy Psychologiczno
- Pedagogicznej.**

WYMAGANIA EDUKACYJNE - klasa III

EDUKACJA POLONISTYCZNA – uczeń:

W

- czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci na I etapie edukacyjnym i wyciąga z nich wnioski, wyszukuje w tekście potrzebne informacje i w miarę możliwości korzysta ze słowników i encyklopedii dostosowanych do potrzeb edukacji wczesnoszkolnej,
- przejawia wrażliwość estetyczną, rozszerza zasób słownictwa poprzez kontakt z dziełami literackimi, czyta teksty i recytuje wiersze,
- tworzy wypowiedzi: w formie ustnej i pisemnej: kilkuzdaniową wypowiedź, krótkie opowiadanie i opis, list prywatny, życzenia, zaproszenie,
- uczestniczy w rozmowach: zadaje pytania, udziela odpowiedzi i prezentuje własne zdanie; poszerza zakres słownictwa i struktur składniowych,
- pisze czytelnie i estetycznie (przestrzega zasad kaligrafii), dba o poprawność gramatyczną, ortograficzną oraz interpunkcyjną, przepisuje teksty, pisze z pamięci i ze słuchu; samodzielnie realizuje pisemne zadania domowe.

Z

- uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji,
- czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci na I etapie edukacyjnym
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje i korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii,
- rozpoznaje formy użytkowe: życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, list, notatka do kroniki;
- rozszerza zasób słownictwa poprzez kontakt z dziełami literackimi,
- w tekście literackim zaznacza wybrane fragmenty, określa czas i miejsce akcji, wskazuje głównych bohaterów,
- czyta teksty i recytuje wiersze,
- czyta wskazane przez nauczyciela książki i wypowiada się na ich temat,
- korzysta pod kierunkiem nauczyciela z podręczników i zeszytów ćwiczeń oraz innych środków dydaktycznych.

P

- słucha wypowiedzi i stara się korzystać z przekazywanych informacji,
- czyta i zazwyczaj rozumie teksty przeznaczone dla dzieci na I etapie edukacyjnym

- wyszukuje w tekście potrzebne informacje i w miarę możliwości korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii,
- pod kierunkiem nauczyciela rozpoznaje formy użytkowe: życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, list, notatka do kroniki,
- pracuje nad bogaceniem zasobu słownictwa,
- w tekście literackim zaznacza wybrane fragmenty, wskazuje głównych bohaterów,
- stara się poprawnie czytać teksty i recytować wiersze,
- zazwyczaj czyta wskazane przez nauczyciela książki i stara się wypowiadać się na ich temat,
- pod kierunkiem nauczyciela korzysta z podręczników i zeszytów ćwiczeń
- pod kierunkiem nauczyciela tworzy: kilkuzdaniową wypowiedź, krótkie opowiadanie i opis, list prywatny, życzenia, zaproszenie,
- uczestniczy w rozmowach: zadaje pytania, udziela odpowiedzi, komunikuje się w różnych sytuacjach społecznych,
- dba o kulturę wypowiedzania się, stara się stosować pauzy i właściwą intonację w zdaniu oznajmującym, pytającym i rozkazującym; stosuje formuły grzecznościowe,
- zna alfabet; dostrzega różnicę pomiędzy literą i głoską; dzieli wyrazy na sylaby; oddziela wyrazy w zdaniu, zdania w tekście,
- stara się pisać czytelnie, estetycznie i poprawnie.

S

- najczęściej z pomocą nauczyciela wyszukuje potrzebne informacje w tekście,
- wybiórczo słucha wypowiedzi,
- słabo czyta teksty przeznaczone dla dzieci na I etapie edukacyjnym, nie zawsze potrafi wyciągnąć odpowiednie wnioski,
- najczęściej z pomocą nauczyciela korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii,
- myli formy użytkowe: zaproszenie, życzenie, opis,
- czyta bardzo wolno, często popełniając błędy,
- najczęściej z pomocą nauczyciela korzysta z podręczników i zeszytów ćwiczeń,
- najczęściej z pomocą nauczyciela redaguje krótkie teksty, zadaje pytania, odpowiada na pytania innych,
- często myli litery, popełnia błędy dzieląc wyrazy na sylaby, czasami nie oddziela wyrazów w zdaniu, albo zdań w tekście.

EDUKACJA MATEMATYCZNA

W

- posiadał wiedzę i umiejętności w zakresie programu edukacji matematycznej w klasie III,
- samodzielnie układa i rozwiązuje zadania,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych,
- interesuje się matematyką,
- bierze udział w konkursach matematycznych,

- bezbłędnie zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000,
- porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 1000 (słownie i z użyciem znaków $<$, $>$, $=$),
- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100; sprawdza wyniki odejmowania za pomocą dodawania,
- bezbłędnie podaje z pamięci iloczyny w zakresie tabliczki mnożenia; sprawdza wyniki dzielenia za pomocą mnożenia.

Z

- zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000,
- porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 1000 (słownie i z użyciem znaków $<$, $>$, $=$),
- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100, sprawdza wyniki odejmowania za pomocą dodawania,
- podaje z pamięci iloczyny w zakresie tabliczki mnożenia; sprawdza wyniki dzielenia za pomocą mnożenia,
- wykonuje łatwe obliczenia pieniężne (cena, ilość, wartość) i radzi sobie w sytuacjach codziennych wymagających takich umiejętności,
- mierzy i zapisuje wynik pomiaru długości, szerokości i wysokości przedmiotów oraz odległości, posługuje się jednostkami: milimetr, centymetr, metr,
- waży przedmioty, odczytuje temperaturę, odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII; podaje i zapisuje daty; zna kolejność dni tygodnia i miesięcy; porządkuje chronologicznie daty; wykonuje obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych, odczytuje wskazania zegarów,
- rozpoznaje i oblicza obwody figur geometrycznych.

P

- zazwyczaj samodzielnie zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000,
- najczęściej poprawnie porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 1000 (słownie i z użyciem znaków $<$, $>$, $=$),
- najczęściej poprawnie dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100); sprawdza wyniki odejmowania za pomocą dodawania;
- zazwyczaj poprawnie podaje iloczyny w zakresie tabliczki mnożenia; sprawdza wyniki dzielenia za pomocą mnożenia,
- z pomocą rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę),
- z pomocą rozwiązuje zadania tekstowe wymagające wykonania jednego działania (w tym zadania na porównywanie różnicowe, ale bez porównywania ilorazowego),
- najczęściej prawidłowo wykonuje obliczenia pieniężne (cena, ilość, wartość) i radzi sobie w sytuacjach codziennych,
- mierzy i zapisuje wynik pomiaru długości, szerokości i wysokości przedmiotów oraz odległości; posługuje się jednostkami: milimetr, centymetr, metr; wykonuje łatwe obliczenia dotyczące tych miar,

- pod kierunkiem odmierza płyny różnymi miarkami; używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra,
- najczęściej poprawnie odczytuje temperaturę (bez posługiwania się liczbami ujemnymi),
- najczęściej poprawnie odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII,
- z pomocą podaje i zapisuje daty; zna kolejność dni tygodnia i miesięcy; porządkuje chronologicznie daty, wykonuje obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych,
- pod kierunkiem nauczyciela odczytuje wskazania zegarów: w systemach: 12 i 24-godzinnym, wyświetlających cyfry i ze wskazówkami; posługuje się pojęciami: godzina, pół godziny, kwadrans, minuta; wykonuje proste obliczenia zegarowe (pełne godziny),
- rozpoznaje i nazywa koła, kwadraty, prostokąty i trójkąty (również nietypowe, położone w różny sposób oraz w sytuacji, gdy figury zachodzą na siebie); rysuje odcinki o podanej długości; z pomocą oblicza obwody trójkątów, kwadratów i prostokątów (w centymetrach).

S

- z pomocą nauczyciela zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000,
- pod kierunkiem nauczyciela porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 1000 (słownie i z użyciem znaków $<$, $>$, $=$),
- z pomocą nauczyciela dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100, sprawdza wyniki odejmowania za pomocą dodawania,
- wie, jak obliczyć iloczyny w zakresie tabliczki mnożenia,
- wymaga pomocy podczas wykonywania obliczeń pieniężnych (cena, ilość, wartość),
- z pomocą nauczyciela mierzy i zapisuje wynik pomiaru długości, szerokości i wysokości przedmiotów oraz odległości; posługuje się jednostkami: milimetr, centymetr, metr; pod kierunkiem wykonuje łatwe obliczenia dotyczące tych miar,
- pod kierunkiem odmierza płyny różnymi miarkami; używa określeń: litr, pół litra,
- z pomocą odczytuje temperaturę (bez posługiwania się liczbami ujemnymi),
- z pomocą odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII,
- z pomocą podaje i zapisuje daty; zna kolejność dni tygodnia, pod kierunkiem wymienia kolejne miesiące oraz wykonuje proste obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych,
- z pomocą nauczyciela odczytuje wskazania zegarów: w systemach: 12- i 24-godzinnym, wyświetlających cyfry i ze wskazówkami; posługuje się pojęciami: godzina, pół godziny, z pomocą wykonuje proste obliczenia zegarowe (pełne godziny),
- rozpoznaje i nazywa koła, kwadraty, prostokąty i trójkąty, rysuje odcinki o podanej długości; z pomocą oblicza obwody trójkątów, kwadratów i prostokątów (w centymetrach).

EDUKACJA PRZYRODNICZA

W

- posiada wiedzę i umiejętności w zakresie treści przyrodniczych, społecznych, geograficznych, historycznych z zakresu programu edukacji środowiskowej klasy III,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami,
- samodzielnie wykonuje doświadczenia oraz sporządza notatki z obserwacji,
- bierze udział w konkursach przyrodniczych,
- interesuje się przyrodą, ochroną środowiska,
- obserwuje i prowadzi doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wiąże przyczynę ze skutkiem; nazywa charakterystyczne elementy typowych krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego, górskiego,
- wymienia zwierzęta i rośliny typowe dla wybranych regionów Polski; rozpoznaje i nazywa niektóre zwierzęta egzotyczne,
- wyjaśnia zależności funkcjonowania przyrody od pór roku,
- podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; wie, jakie zniszczenia w przyrodzie powoduje człowiek (wypalanie łąk, zaśmiecanie lasów, nadmierny hałas, kłusownictwo),
- zna wpływ przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin:
  - a. wpływ światła słonecznego na cykliczność życia na Ziemi,
  - b. znaczenie powietrza i wody dla życia,
  - c. znaczenie wybranych skał i minerałów dla człowieka (np. węgiel i glina),
- nazywa części ciała i organy wewnętrzne zwierząt i ludzi (np. serce, płuca, żołądek),
- zna podstawowe zasady racjonalnego odżywiania się; rozumie konieczność kontrolowania stanu zdrowia i stosuje się do zaleceń stomatologa i lekarza; dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych (w miarę swoich możliwości); orientuje się w zagrożeniach ze strony roślin i zwierząt, a także w zagrożeniach typu burza, huragan, śnieżycy, lawina, powódź, itp.; wie, jak trzeba zachować się w takich sytuacjach.

Z

- obserwuje i prowadzi proste doświadczenia przyrodnicze,
- opisuje życie w wybranych ekosystemach,
- nazywa charakterystyczne elementy typowych krajobrazów Polski,
- wymienia zwierzęta i rośliny typowe dla wybranych regionów Polski; rozpoznaje i nazywa niektóre zwierzęta egzotyczne,
- wyjaśnia zależności funkcjonowania przyrody od pór roku,
- stara się podejmować działania na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku,
- nazywa części ciała i organy wewnętrzne zwierząt i ludzi,
- zna podstawowe zasady racjonalnego odżywiania się,
- dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych wie, jak trzeba zachować się w takich sytuacjach jak: śnieżycy, powódź, huragan, burza, lawina,

P

- pod kierunkiem obserwuje i prowadzi proste doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wiąże przyczynę ze skutkiem,
- częściowo opisuje życie w wybranych ekosystemach: w lesie, ogrodzie, parku, łące i zbiornikach wodnych,
- z pomocą nazywa charakterystyczne elementy typowych krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego, górskiego,
- wymienia kilka zwierząt i roślin typowych dla wybranych regionów Polski; rozpoznaje i nazywa niektóre zwierzęta egzotyczne,
- z pomocą wyjaśnia zależności funkcjonowania przyrody od pór roku,
- czasami podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; wie, jakie zniszczenia w przyrodzie powoduje człowiek (wypalanie łąk, zaśmiecanie lasów, nadmierny hałas, kłusownictwo),
- wie, że przyroda nieożywiona ma wpływ na życie ludzi, zwierząt i roślin,
- z pomocą nazywa części ciała i organów wewnętrznych (np. serce, płuca, żołądek),
- zna podstawowe zasady racjonalnego odżywiania się; rozumie konieczność kontrolowania stanu zdrowia,
- dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych.

S

- obserwuje i prowadzi proste doświadczenia przyrodnicze najczęściej pod kierunkiem nauczyciela,
- oczekuje pomocy podczas opisu fragmentu życia w wybranym ekosystemie,
- nie zawsze poprawnie nazywa charakterystyczne elementy krajobrazu regionu swojej miejscowości,
- na podstawie ilustracji wymienia nazwy pór roku,
- wie, że ludzie powodują zniszczenia w przyrodzie,
- z pomocą nazywa części ciała,
- nie zawsze dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych.

EDUKACJA PLASTYCZNA I ZAJĘCIA TECHNICZNE

W

- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- posiada wiedzę i umiejętności z zakresu programu w klasie III,
- wykazuje uzdolnienia plastyczne, które pogłębia na zajęciach pozalekcyjnych i bierze udział w konkursach plastycznych,
- w pracach plastycznych posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego, jak: kształt, barwa, faktura, w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni.
- samodzielnie wykonuje prace z wykorzystaniem różnych ciekawych technik plastycznych,
- dba o estetykę prac i dobrą organizację warsztatu pracy.
- rozpoznaje rodzaje maszyn i urządzeń: transportowych (samochody, statki, samoloty), wytwórczych (narzędzia, przyrządy), informatycznych (komputer, laptop, telefon)

komórkowy); orientuje się w rodzajach budowli (budynki mieszkalne, biurowe, przemysłowe, mosty, tunele, wieże) i urządzeń elektrycznych (np.: latarka),

- potrafi krytycznie ocenić prace wykonane przez dzieci,
- zawsze pamięta o bezpieczeństwie przy posługiwaniu się narzędziami i urządzeniami,
- przedstawia pomysły rozwiązań technicznych: planuje kolejne czynności, dobiera odpowiednie materiały (papier, drewno, metal, tworzywo sztuczne, materiały włókiennicze) oraz narzędzia,
- zawsze utrzymuje wzorowy porządek w swoim otoczeniu,
- zna numery telefonów alarmowych i potrafi z nich skorzystać.

Z

- wie o istnieniu placówek kultury działających na terenie swojej miejscowości,
- korzysta z przekazów medialnych, stosuje ich wytwory w swojej działalności twórczej (zgodnie z elementarną wiedzą o prawach autora),
- chętnie maluje, rysuje, rzeźbi, lepi, wycina, wydziera itp.,
- rozróżnia takie dziedziny działalności twórczej człowieka, jak: architektura, sztuki plastyczne oraz inne określone dyscypliny sztuki (fotografika, film) i przekazy medialne (telewizja, Internet), a także rzemiosło artystyczne i sztukę ludową,
- rozpoznaje wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury; opisuje ich cechy charakterystyczne posługując się podstawowymi terminami właściwymi dla tych dziedzin działalności twórczej,
- orientuje się w sposobach wytwarzania przedmiotów codziennego użytku („jak to zrobiono?”): meble, domy, samochody, sprzęt gospodarstwa domowego,
- określa wartość urządzeń technicznych z punktu widzenia cech użytkowych (łatwa, trudna obsługa), ekonomicznych (tanie, drogie w zakupie i użytkowaniu), estetycznych (np. ładne, brzydkie),
- rozumie potrzebę organizowania działania technicznego (praca indywidualna i zespołowa, utrzymanie ładu i porządku w miejscu pracy),
- w ruchu drogowym, w sytuacji wypadku; wie, jak należy skorzystać z telefonów alarmowych,
- bezpiecznie zachowuje się przy wykonywaniu prac konstrukcyjnych.

P

- chętnie podejmuje działalność plastyczną: rysuje, maluje, rzeźbi, wydziera, wycina,
- uwzględnia określony kształt, wielkość, proporcję, barwę, fakturę,
- umie określić niektóre dziedziny sztuk plastycznych, np.: grafika,
- potrafi określić indywidualne i charakterystyczne cechy ludzi i zwierząt,
- projektuje i wykonuje płaskie i przestrzenne formy użytkowe,
- posługuje się narzędziami w sposób prawidłowy i bezpieczny,
- chętnie wykonuje prace techniczne,
- stosuje proste narzędzia pomiarowe i przyrządy inroligatorskie,
- potrafi rozróżnić własności materiałów, z których wykonuje prace,
- rozróżnia warzywa i owoce oraz ich przetwory,
- pod kierunkiem czyta proste rysunki techniczne,

- zna symbole i znaki umożliwiające swobodne i bezpieczne poruszanie się po otoczeniu,
- prace konstrukcyjne są estetyczne i staranne,
- zna numery telefonów alarmowych.

S

- często jest nieprzygotowany do zajęć plastycznych,
- prace najczęściej wykonuje z pomocą nauczyciela,
- najczęściej nie dba o ład i porządek w miejscu pracy,
- niechętnie podejmuje działalność plastyczną,
- w pracach plastycznych wykorzystuje proste środki wyrazu,
- rzadko uwzględnia proporcję, kształt, barwę, fakturę,
- wykazuje małe zainteresowanie poznawaniem i obsługą urządzeń,
- przy posługiwaniu się szablonem najczęściej korzysta z pomocy nauczyciela,
- wytwory działalności praktycznej najczęściej odbiegają od projektu lub szablonu,
- często myli numery telefonów alarmowych.

EDUKACJA MUZYCZNA

W

- rozumie i biegle posługuje się terminami stosowanymi w muzyce w zakresie programu edukacyjnego w klasie III,
- układa akompaniament do wierszyków, rymowanek,
- tańczy podstawowe kroki i figury krakowiaka, polki oraz innego, prostego tańca ludowego,
- rozpoznaje i omawia utwory muzyczne,
- chętnie śpiewa piosenki,
- realizuje sylabami rytmicznymi, gestem oraz ruchem proste rytmy i wzory rytmiczne; reaguje ruchem na puls rytmiczny i jego zmiany, zmiany tempa, metrum i dynamiki (maszeruje, biega, podskakuje),
- bierze udział w konkursach muzycznych,

Z

- śpiewa w zespole piosenki ze słuchu; śpiewa z pamięci hymn narodowy,
- gra na instrumentach perkusyjnych (proste rytmy i wzory rytmiczne) oraz melodycznych (proste melodie i akompaniamenty),
- rozróżnia podstawowe elementy muzyki (melodia, rytm, wysokość dźwięku, akompaniament, tempo, dynamika) i znaki notacji muzycznej (między innymi wyraża ruchowo czas trwania wartości rytmicznych, nut i pauz),
- aktywnie słucha muzyki i określa jej cechy.
- tworzy proste ilustracje dźwiękowe do tekstów i obrazów oraz improwizacje ruchowe do muzyki,
- improwizuje głosem i na instrumentach według ustalonych zasad,
- wykonuje proste utwory, interpretuje je zgodnie z ich rodzajem i funkcją.

P

- śpiewa w zespole kilka piosenek ze słuchu, śpiewa z pamięci hymn narodowy,
- gra na instrumentach perkusyjnych proste rytmy i wzory rytmiczne,
- tańczy podstawowe kroki krakowiaka lub innego prostego tańca ludowego,
- rozróżnia podstawowe elementy muzyki,
- aktywnie słucha muzyki i tworzy proste improwizacje ruchowe.

S

- niechętnie śpiewa piosenki w grupie i gra na instrumencie perkusyjnym,
- czasami wymaga dodatkowej zachęty do wzięcia udziału w zabawach muzyczno-ruchowych i podjęcia próby wyrażania muzyki ruchem,
- z pomocą nauczyciela czyta rytmicznie proste teksty,
- często nie umie wystukać prostego rytmu, myli wartości nut,
- najczęściej nie rozróżnia podstawowych elementów muzyki,
- rozpoznaje instrumenty muzyczne, wykorzystywane podczas zajęć,
- często nie zapamiętuje prostego układu ruchowego,
- potrafi poruszać się rytmicznie, ale najczęściej wymaga zachęty do zabaw przy muzyce.

WYCHOWANIE FIZYCZNE I EDUKACJA ZDROWOTNA

W

- jest sprawny ruchowo, interesuje się sportem,
- osiąga sukcesy w zawodach sportowych,
- samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i doskonali swoją sprawność motoryczną,
- uczestniczy w sportowych sekcjach pozaszkolnych i osiąga sukcesy,
- bierze udział w zabawach, mini grach i grach terenowych, zawodach sportowych, respektując reguły i podporządkowując się decyzjom sędziego,
- wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru, z przyborem i na przyrządzie,
- zawsze przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w trakcie zajęć ruchowych; posługuje się przyborami sportowymi zgodnie z ich przeznaczeniem,
- potrafi wybrać bezpieczne miejsce do zabaw i gier ruchowych; wie, do kogo zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.

Z

- realizuje marszobieg trwający co najmniej 15 minut,
- umie wykonać próbę siły mięśni brzucha oraz próbę gibkości dolnego odcinka kręgosłupa,
- przyjmuje pozycje wyjściowe i ustawienia do ćwiczeń oraz wykonuje przewrót w przód,
- skacze przez skakankę, wykonuje przeskoki jednonóż i obunóż nad niskimi przeszkodami,
- posługuje się piłką: rzuca, chwyta, kozłuje, odbija i prowadzi ją,

- właściwie zachowuje się w sytuacjach zwycięstwa i porażki;
- rozumie potrzebę stosowania koniecznych dla zdrowia zabiegów higienicznych, dba o czystość odzieży,
- przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w trakcie zajęć ruchowych; posługuje się przyborami sportowymi zgodnie z ich przeznaczeniem,
- potrafi wybrać bezpieczne miejsce do zabaw i gier ruchowych; wie, do kogo zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.

P

- ćwiczenia wykonuje prawidłowo, ale nie zawsze dokładnie,
- przyjmuje pozycje wyjściowe i ustawienia do ćwiczeń oraz wykonuje przewrót w przód,
- zna i najczęściej stosuje zasady gier sportowych,
- posługuje się piłką: rzuca, chwytą, kozłuje, odbija,
- bierze udział w zabawach, mini grach i grach terenowych właściwie zachowuje się w sytuacjach zwycięstwa i porażki;
- rozumie potrzebę stosowania koniecznych dla zdrowia zabiegów higienicznych, dba o czystość odzieży,
- przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w trakcie zajęć ruchowych; posługuje się przyborami sportowymi zgodnie z ich przeznaczeniem,
- potrafi wybrać bezpieczne miejsce do zabaw i gier ruchowych; wie, do kogo zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.
- nie potrzebuje większej zachęty do pracy nad aktywnością fizyczną.

S

- najczęściej nie przestrzega zasad podczas gier i zabaw ruchowych,
- najczęściej nie przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w trakcie zajęć ruchowych; posługuje się przyborami sportowymi niezgodnie z ich przeznaczeniem,
- ma trudności z wykonywaniem ćwiczeń ruchowych określonych przez podstawę programową,
- najczęściej nie chce podejmować żadnej aktywności fizycznej, mimo zachęty ze strony nauczyciela.

ZAJECIA KOMPUTEROWE

W

- szczególnie interesuje się przedmiotem. Wykonuje ćwiczenia praktyczne ze szczególnym zainteresowaniem i starannością, potrafi w swojej pracy wykorzystać posiadane wiadomości i umiejętności, stosuje rozwiązania nietypowe,
- samodzielnie uruchamia edytor tekstu (MS Word),
- samodzielnie i bezbłędnie wpisuje każdy tekst, zgodnie z regułami poprawnego wprowadzania tekstu,
- samodzielnie i bezbłędnie korzysta z narzędzi pogrubienie, pochylenie, podkreślenie, kolor czcionki,

- zna pojęcie „krój czcionki”,
- samodzielnie i bezbłędnie posługuje się narzędziem Clipart,
- samodzielnie i bezbłędnie wstawia ilustrację w edytorze tekstu,
- samodzielnie i bezbłędnie formatuje wstawiony obraz przy pomocy narzędzia formatuj,
- zna pojęcie formatowanie, samodzielnie wykonuje wcięcie akapitowe w tekście przy użyciu TAB,
- zna i zawsze stosuje zasady bezpiecznego korzystania z Internetu,
- samodzielnie uruchamia przeglądarkę internetową i przegląda strony WWW,
- zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera i Internetu.

Z

- samodzielnie uruchamia edytor tekstu (MS Word),
- samodzielnie wpisuje każdy tekst, zgodnie z regułami poprawnego wprowadzania tekstu,
- samodzielnie korzysta z narzędzi pogrubienie, pochylenie, podkreślenie, kolor czcionki,
- zna pojęcie „krój czcionki”,
- samodzielnie posługuje się narzędziem Clipart,
- samodzielnie wstawia ilustrację w edytorze tekstu,
- samodzielnie formatuje wstawiony obraz przy pomocy narzędzia formatuj,
- zna pojęcie formatowanie, samodzielnie wykonuje wcięcie akapitowe w tekście przy użyciu TAB,
- zna i zawsze stosuje zasady bezpiecznego korzystania z Internetu,
- samodzielnie uruchamia przeglądarkę internetową i przegląda strony WWW,
- zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera i Internetu.

P

- wypowiedzi ucznia są poprawne. Ćwiczenia praktyczne wykonuje na ogół samodzielnie, niekiedy wymaga wsparcia nauczyciela, stosuje jedynie typowe rozwiązania.
- wie jak uruchomić edytor tekstu, (MS Word),
- na ogół samodzielnie wpisuje tekst, zgodnie z regułami poprawnego wprowadzania tekstu,
- niekiedy wymaga pomocy ze strony nauczyciela,
- na ogół samodzielnie korzysta z narzędzi pogrubienie, pochylenie, podkreślenie, kolor czcionki, niekiedy korzysta z pomocy nauczyciela,
- zna pojęcie „krój czcionki”,
- niekiedy wymaga wsparcia posługując się narzędziem Clipart,
- wstawia ilustrację w edytorze tekstu, niekiedy jednak wymaga wsparcia ze strony nauczyciela,
- zna pojęcie formatowanie,
- zna i stara się stosować zasady bezpiecznego korzystania z Internetu,
- na ogół samodzielnie uruchamia przeglądarkę internetową i przegląda strony WWW,

- przy niewielkim wsparciu ze strony nauczyciela wymienia podstawowe zagrożenia wynikające z korzystania z komputera i Internetu,
- na ogół samodzielnie wykonuje większość ćwiczeń z płyty CD dołączonej do podręcznika.

S

- wypowiedzi ucznia są niepełne. Ćwiczenia praktyczne wykonuje niestarannie i niechętnie pomimo pomocy ze strony nauczyciela.
- z pomocą nauczyciela uruchamia edytor tekstu, (MS Word),
- wpisuje proste teksty pod ścisłą kontrolą nauczyciela,
- zawsze wymaga pomocy nauczyciela korzystając z narzędzi pogrubienie, pochylenie, podkreślenie, kolor czcionki,
- wyłącznie z pomocą nauczyciela posługuje się narzędziem Clipart,
- wyłącznie z pomocą nauczyciela wstawia ilustrację w edytorze tekstu,
- z pomocą nauczyciela wymienia nieliczne zasady bezpiecznego korzystania z Internetu,
- z pomocą nauczyciela uruchamia przeglądarkę internetową i przegląda nieliczne strony WWW wskazane przez nauczyciela,
- z pomocą nauczyciela wymienia nieliczne zagrożenia wynikające z wykorzystania komputera i Internetu.
- wyłącznie z pomocą nauczyciela wykonuje ćwiczenia z płyty CD dołączonej do podręcznika.

W przypadku dzieci ze zdiagnozowanymi dysfunkcjami stosowane będą formy dostosowania treści i warunków pracy do indywidualnych możliwości i umiejętności uczniów zgodnie z procedurą Udzielania Pomocy Psychologiczno - Pedagogicznej.